

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית שבת פרשת תולדות תש"פ לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף קל"א

מגילה יד.], מבואר בהגהות הגר"א שם, דלא חשב שם רק הנביאים אחר מות משה ע"ש].

ויתכן לומר, כי מה שמודיעין הנבואה לכל הנביאים, זהו רק על דרך הכלל, ואין הכרח שתהא כן בכל סוגי הנבואות, ואין למדים מן הכללות (עירובין כו.), ונבואה זו נאמרה לשם להודיע לרבקה, ולא נתגלה כן לאברהם וליצחק, כדי שלא יצטערו בצער בניהם. ולכן נאמר ויאמר ה' ל'ה' דייקא, שאמירה זו היתה רק לה לבדה, ולא לשאר הנביאים. ובוזה נראה לבאר הנגינה, ויאמר ה' לה, קדמא ואולא רביעי, כי אברהם ושרה היו נביאים (רש"י כא-יד), ויצחק היה נביא (רש"י מגילה שם), ורבקה היתה נביאה (תרגום כו-ג). וכולם היו זקנים יותר מרבקה, אם כן רבקה היא הרביעי שביניהם. ונבואה זו קדמא ואולא רביעי, לא הלכה לשאר הנביאים, אלא הלכה רק לרבקה לבדה.

אך אי קשיא הא קשיא, הלא להלן נאמר, ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד וגו', (כו-לג), וברש"י ראה גיהנם פתוחה מתחתיו (ב"ר יז-א), ואם כן בסופו נתגלה לו מן השמים מהותו של עשו, ולמה המתינו עד אז.

*

ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, ויעקב איש תם יושב אהלים, ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, ורבקה אוהבת את יעקב (כה-כו). הנה ברבקה לא נאמר טעם למה היתה אוהבת את יעקב, אלא באהבת יצחק לעשו נאמר כי ציד בפיו, ותרגומו ארי מצידיה הוה אכיל. והדבר פשוט, כי בהיות שיעקב איש תם יושב אהלים, על כן היתה אוהבת אותו, ורק לאהבת עשו צריכין טעמא, שהיה איש שדה, אדם בטל. אך אם כן אכתי צריך הדבר תבלין, וכי בשביל בצע כסף שהביא לו ציד, ויאהב יצחק את עשו.

ולכאורה יש להבין עוד, דהא אמרו חז"ל (סנהדרין פט:): דנבואה שבא לנביא, גם חבריו הנביאים יודעים זאת ע"ש (והארנו בזה בשבוע העל"ט). והרי רבקה הלכה לדרוש את ה', לבית מדרשו של שם, שגיגד לה מה תהא בסופה. ויאמר ה' לה שני גויים בבטןך וגו' (כה-כג), וברש"י לשם נאמר ברוח הקודש והוא אמר לה ע"ש. ופירשו מה שאמרה רבקה ליעקב, עלי קללתך בני (כו-ג), ובתרגום עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לוטיא עלך ברי, שכוונה לנבואה זו של שם, ורב יעבוד צעיר, שיהא יעקב מבורך ולא מקולל. ואם כן איך לא ידעה יצחק מנבואה זו. [והגם שלא נמנה 'שם' בין המ"ח נביאים המוזכרים בסדר עולם] הובא ברש"י

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל ושמחה ומתוך שבה והודי' להשי"ת, הננו מגישים מעומקא דליבא, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, קדם עטרת ראשנו

~ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ~

לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי הנכד

החתן הרב שלמה זלמן שליט"א בן לבנו הרה"ג רבי יואל משה מרדכי שליט"א – ר"מ בישיבתינו הק'

יהא רעווא שיזכה לשובע שמחות ורב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גוא"צ בב"א.

והזהב מעבירו על דעת קונו, שיהא נחלש צדקתו ממה שהיה לו מקדם.

*

והנה אמרו חז"ל (קידושין לא.) גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה. ובתוספות שם כתבו הטעם, דמי שמצווה ועושה עדיף, לפי שדואג ומצטער יותר פן יעבור, ממי שאין מצווה שיש לו פת בסלו שאם ירצה יניח ע"כ. ויש לומר עוד, דהנה קיימא לן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (שם לט:), אמנם מבואר בבני יששכר (סיון ה-כז) בשם החיד"א [ראש דוד פ' עקב] דזהו דוקא שכר המצוה גופה, אבל התוספות דקדוקי המצוה ומילי דחסידי שאדם מוסיף בכל מצוה גם מה שלא נצטוה על פי הדין, נהנה האדם משכרם גם בעולם הזה ע"כ. ואם כן מכל שכן כשעושה מצוה שאינו מצווה עלה כלל, בודאי שיש על זה שכר מצוה בהאי עלמא. ואם כן העושה מצוה שאינו מצווה עליה, בקל יכול לבוא לפניה, שעושהו בשביל שיחיה הוא ובנו, או יתעשר וכו', כי על מצוה זו יש שכר גם בהאי עלמא. ולכן חשובה וגדולה יותר מצוה שמצווה עליה, שאין עליה שום שכר בהאי עלמא, ולא מרויח בחייו ממנו שום תועלת, ממצוה שאינו מצווה ועושה, שיש עליה שכר גם בהאי עלמא.

ונראה דזהו הענין דאיתא במדרש תנחומא (אמור יא), אמר רבי לוי כל פעולות טובות ונעימות ונחמות שעתיד הקב"ה לעשות עם ישראל, אינן אלא בשכר פעייה אחת שפעו ישראל בסיני, ואמרו (שמות כד-ז) כל אשר דבר נעשה ונשמע ע"כ. הנה לא אמרו שהטובות היא בשביל קבלת התורה, או קיום התורה, אלא בשביל אמירת נעשה ונשמע. והוא כי הקדמת נעשה קודם לנשמע, פירושו הוא שגם קודם שנשמע להיות מצוין עליה, נעשה את מצות ה' כאינו מצווה ועושה. ובמצות כאלו יש מעלה לגבי קבלת שכר שהם גם בהאי עלמא, ולכן כל הפעולות טובות שעתיד ה' לעשות עמנו, הם בזכות נעשה ונשמע, שאנו עושין מצות ה' גם קודם נשמע, הגם שלא נצטוינו עליה

ויתכן לומר עוד, כי הא דיש לחוש לנסיון העושר, שריבוי ההון יביאנו לבטל מתורתנו, או לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, זהו רק כאשר הברכה בא לו מצד מזלו. אבל הון ועושר המגיע להאדם כשכר עבור מצותו, לא יתכן שיביאנו לידי רע, שאז אין זה שכר כלל להאדם אלא כעונש הוא לו, ועשיית מצוה לא יתכן שיגיע לו שכר כזה שיסירנו ממצות ה'. וזהו שאמר הכתוב (משלי י-בב) ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, כי האומר שגם כחו ועוצם ידו עושה חיל, הרי זה כעובד עבודה זרה בשיתוף. וכמו שפירשו (תהלים קטו-ד) עצביהם כסף וזהב

ומתחלה נקדים לפרש בפרשתנו, ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו, ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש (כו-כז). וברש"י מלמד שנכנס עמו ריח גן עדן (ב"ר סה-כב), שנתן בו ריח טוב, וזהו שדה תפוחים (תענית כט:). ע"כ. ויש להבין למה נכנס עמו ריח תפוחים דייקא. – ובמדרש (ב"ר סו-ג) ויתן לך האלקים, יתן לך אלהותא וכו'. מטל השמים זו מקרא, ומשמני הארץ זו משנה, דגן זו תלמוד, תירוש זה אגדה.

ונראה בביאורו, הנה יסופר על גדול אחד, ששאלו אותו על איזה דבר שהעם מחזיקין לסגולה לדברים טובים. ואמר כי הוא ראה מעשה באחד שעשה סגולה זו, ולא היה לטובה. שהיה אברך בן תורה, יושב והוגה שנים רבות בכלל, ועשה סגולה זו, וזמן קצר אחר זה בא לו ירושה מאחד, ונתעשר מאוד, ועזב את הכולל ונכנס למסחר, והפסיד את תורתו, והעולם הפסיד אחד מגדולי התורה ע"כ. והנה יעקב יושב על התורה זה ששים שנה, וכעת מתברך בהון ועושר, ואם זה יוציא אותו מהבית המדרש אין זה ברכה כלל. ודוד המלך ביקש בתפלתו, אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי, אבל ושבתי בבית ה' לאורך ימים (תהלים כג-ו), שהטוב שישפיע לו ה' לא יוציאנו מבית ה'. על כן הלביש יצחק בברכתו, ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וכו', זו מקרא משנה תלמוד ואגדה, שלא יבטל אותו הברכה מלימוד תורתו, כי רק אז הוי השפע הגשמי לברכה, כשאין בזה ביטול תורתו.

ולא עוד אלא שריבוי שפע הגשמי יוכל לרחק את האדם מקונו, וכמו שאמר הכתוב (דברים ה-ב) פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת, ובקרך וצאנך יריבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה, ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך וגו', ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. על כן בתחלת הברכה ברכו יצחק בראשיתו, ויתן לך האלקים, יתן לך אלהותא, שתהא תמיד מקושר בה', וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ורק אחר הקדמה זו יתן לך מטל השמים ומשמני הארץ, כי אם חסר האלהותא, ההשגה שהכל בא לו מה', ולהכיר טובה לקונו, אז יתכן וישמן ישורון ויבעט ויטוש אלוה עשהו (שם לב-טו). ודוד המלך התחנן (תהלים כג-א) ה' רועי לא אחסר, שלא יחסר ממנו ההשקפה כי ה' הוא רועי, והכל בא רק ממנו ית"ש. וזהו שנאמר בברכתו של איש ירא ה', הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד (תהלים קיב-א), שחשיבות הון ועושר בבית ישראל, הוא רק כאשר צדקתו, צדקת האדם במעשיו, עומדת לעד, שאין הכסף

לך האלקים מטל השמים וגו', והקב"ה ברכו בטל ומטר שנאמר וכו', הא למדת שכל הברכות שברכו יצחק מלמטה ברכו הקב"ה מלמעלה ע"כ. ונראה כי ברכת צדיק, כיון שהוא מוגבל גם ברכותיו מוגבלות, על כן הקב"ה מברכו שוב מלמעלה, כדי שתהא הברכה נצחי.

וזהו הענין שמצינו בברכת כהנים, שמברכין את ישראל יברכך ה' וגו', ומסיים הכתוב, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם (במדבר ו-כז). וברש"י ואני אברכם לישראל ואסכים עם הכהנים ע"כ. והיינו שכמו שמתברכין ישראל למטה בארץ, הם מתברכים לעומתם גם מהקב"ה מלמעלה. ועל כן נאמר שם, דבר אל אהרן ואל בניו 'לאמור' כה תברכו את בני ישראל (שם ו-כג). ולכאורה האי 'לאמור' מיותר. אך בזה הם אומרים להקב"ה שגם הוא יברך את ישראל לעומתם מן השמים.

ומענתה רבקה ידעה זאת, שחוץ ממה שיצחק יברך את יעקב מלמטה, יתברך לעומת זה גם מהקב"ה עצמו, וברכה זו הוי נצחי. ואם כן ברכה זו של יצחק הוי 'לפני ה', פירושו שזהו קודם ברכת ה' שתבוא אחריו, כי אחר שיברכו יצחק מלמטה, יתברך גם כן מאת ה' מלמעלה.

*

ונחזור לבאר בביאור הכתוב ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, כי ענינו הוא, על פי מה שכתוב בספר שפתי צדיק בפרשתנו (אות כט), שמעתי מפ"ק זקני מור"ר זצ"ל (ואולי הגיד כן בשם חז"ל), דעל ידי שהיה זהיר בכיבוד אב מאד, לא הכירו אביו, כי המצוה הגינה שלא יצטער אביו ממעשיו ע"כ. וביתר ביאור יש לומר, דהנה בספר שם משמואל בפרשתנו (שנת תרעט) כתוב, שמעתי מכ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה [בעל אבני נזר], שסיפר מהרבי הקדוש זצלה"ה מלובלין, שניתנה לו פתקא מאיש רשע, וכשהביט בפתקא אמר שהאיש ההוא מאיר בשמים. ולאחר מכאן ניתנה לו פתקא גם כן מהאיש ההוא, השליכה לארץ. ונשאל על זה, ואמר שאז היה מדליק נרות חנוכה, על כן היה אז מאיר בשמים ע"כ. [והובא גם בשיח שרפי קודש (חנוכה אות לח). וכעין זה איתא בספר אזור אליהו (פרשת שלח). ועיין באהבת חיים (פרשת דברים) שביאר בזה מה שאמר משה רבינו, וידועים לשבטיכם, וברש"י שאם בא לפני מעוטף בטליתו איני יודע מי הוא ע"ש]. וכמו כן עשו, בשעה שהיה משמש את אביו, וקיים אז מצות כיבוד אב, היה עליו הארת המצוה, ולא הרגיש במעשיו.

ומענתה יש לומר, כי בהיות שעשו היה איש שדה, לא היה מתגורר בבית אבותיו, ולא היה רגיל לבוא

מעשה ידי אדם, שהעבודה זרה שלהם הוא, שחושבין שהכסף והזהב שיש ברשותם הם מעשה ידיהם, כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל. אמנם 'ברכת ה' היא תעשיר', כאשר העשירות אינה מהמזל אלא מברכת ה', שמברכו עבור קיום מצותיו, אז לא 'יוסיף עצב עמה', לא יגיע מזה נדנדוד מחשבת של עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם.

והנה דרשו חז"ל (שבת פח). מאי דכתיב (שיר ב-ג) כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים, למה נמשלו ישראל לתפוח, לומר לך מה תפוח זה פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע ע"כ. ואם כן המקיים מצות ה' קודם שנצטוה, ואומר נעשה קודם לנשמע, הרי זה דוגמת התפוח שפריו קודם לעליו. ומעתה יעקב אבינו איש תם יושב אהלים, עוסק בתורה ומקיים מצות ה' עוד קודם שנצטוה עליה, כאשר נכנס עמו ריח גן עדן ממעשיו, נכנס עמו ריח שדה תפוחים, שמעשיו הם דוגמת התפוח, וריבוי מעשיו הם שדה של תפוחים. וכיון שעל מצות אלו יש שכר מצוה בהאי עלמא, על כן כאשר הריח יצחק ריחו של יעקב, אמר, ראה ריח בני כריח שדה תפוחים, ואם כן מגיע לו שכר גם בהאי עלמא, ולכן ויתן לך האלקים מטל השמים וגו'. וכיון שברכה זו הוי שכר מצוה, הרי ברכת ה' תעשיר ולא יוסיף עצב עמה, על כן אמר ויתן לך אלהותא, שאינך צריך לחוש שההון ועושר ירחיק אותך מה', אלא יתן לך הרחבת הדעת דקדושה להיות דבוק באלקיך, ולא יוסיף עצב עמה, לומר כחי ועוצם ידי עשה חיל.

*

והנה רבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר, הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר, הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברככה לפני ה' לפני מותי (כו-ו). ובאמת לא מצינו בדברי יצחק לעשו שיאמר לו 'לפני ה', כי אם רק בעבור תברכך נפשי בטרם אמות. ויש שפירשו על דרך שמצינו ביתרו, ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלקים (שמות יח-יב). וברש"י מכאן שהנהנה מסעודה שתלמידי חכמים מסובין בה, כאילו נהנה מזיו השכינה (ברכות סד). ע"כ. ואם כן בסעודתו של יצחק גם כן השכינה היתה שרויה שם, וכאשר יצחק מבקש לברכו בשעת סעודתו, הרי זה לפני ה' ע"כ. (הובא במעינה של תורה בשם ספר בן יאיר).

ויש לומר עוד, דאיתא במדרש (ב"ר עה-ח) אשריהם הצדיקים שמתברכין בארץ ומתברכין בשמים, וכך היא המדה שנאמר (ישעיה סה-טז) אשר המתברך בארץ יתברך באלקי אמון. להודיעך שכל הברכות שבירך יצחק את יעקב כנגדו ברכו הקב"ה מלמעלה, יצחק אמר לו ויתן

נתגלה אז לפני יצחק מהותו האמיתית, ואז ראה גיהנם פתוחה תחתיו, ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד.

*

ואמר הכתוב, ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד וגוי, גם ברוך יהיה (כו-לג). וכתוב ברמב"ן, אין דרך החרד חרדה גדולה עד מאד, וצועק מי הוא אשר רימני לברך אותו, שישלים צעקתו לאמור מיד, גם ברוך יהיה, אבל היה ראוי שיקללהו ע"כ. ונראה מזה לימוד מוסר השכל, על גודל אמונתו של יצחק אבינו בהשגחה פרטית, כי הכל מושגח מן השמים, ואין שום דבר בעולם שנעשה במקרה, או שיוכל אדם להערים דעת עליון, ורבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום. ומכל שכן בצדיקים אשר רגלי חסידיו ישמור. ואם נודמן לפניו כזאת שהברכות הגיעו לאדם אחר, הרי זה השגחה מן השמים שיתהווה כן, ומי יאמר לו מה תעשה.

ואמר רשעים מלאים חרטה, ובפשוטו קאי על העונות שעושים, כי אחר שנכשל בהטא מחמת תאוותו, הרי ההנאה כבר חלפה, ולא נשאר לו ממנו כלום, אלא לצפות על העונש שיצטרך לעבור, ומתחרט עליה. אבל יש עוד בזה, כי מי שחושב שכחו ועוצם ידו עושה כל הדברים המתהווים לפניו, הוא מתחרט תמיד על בחירתו, כאשר הדברים לא הצליחו כפי מה ששיער. וכאשר מציעין לפניו כמה עסקים לפרנסתו, ובוחר באחד מהם, אז כאשר לא הצליח, הוא מתחרט למה לא בחר במסחר אחר. ולפעמים מתחרט על השידוכין שבחר לעצמו או לבניו, ורשעים מלאים חרטה תמיד על החלטותיהם. לא כן הבוטח בה', הולך בדרכו בתמימות, לא מתחרט על העבר, כי מכיר שהכל היתה בהשגחה העליונה, והיו צריכין לעבור כל זה, ומסתכל רק על העתיד, לתקן מכאן ואילך, אבל לא מהרהר על העבר. וכמו כן לימד אותנו יצחק, שגם אחר שנתגלה לו שלא יצא זממו, השלים עצמו עם המציאות שהזמינו כן מן השמים, וסיים גם ברוך יהיה. (ועיין בליקוטי אמרים להתניא (אגה"ק סימן כה) שגם כאשר בן אדם בעל בחירה מקללו או מכהו או מוסיק ממנו, ומתחייב בדיני אדם ובדיני שמים על רוע בחירתו, אף על פי כן על הניזק כבר נגזר מן השמים, והרבה שלוחים למקום ע"ש).

אצל יצחק רק בשעה שהביא לו ציד לאכול, ואז היה מקיים מצות כיבוד אב באופן מופלא, וכדאיתא במדרש (ב"ר סה-טו) אמר רבי שמעון בן גמליאל כל ימי הייתי משמש את אבא, ולא שמשתי אותו אחד ממאה ששימש עשו את אביו וכו'. עשו בשעה שהיה משמש את אביו לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות, אמר אין כיבודו של אבא להיות משמש אלא בבגדי מלכות ע"כ. וכיון שיצחק לא היה רואה אותו אלא בשעת קיום מצות כיבוד אב, על כן היה עליו אז הארה מהמצוה, ולא הכיר מהותו. ומכל שכן שמצות כיבוד אב יגן עליו שלא יארע לו תקלה מקיום המצוה, שיכיר אביו מהותו ויצטער. וזהו שבא הכתוב לבאר לנו, שאיך יתכן שיצחק יהא לו אהבה לבן כעשו, ולא ירגיש טומאתו בעומדו לפניו, ואמר ויאהב יצחק את עשו, והטעם, כי ציד בפיו, שלא היה עומד לפני אביו, רק כאשר הביא לו ציד להאכילו, ואז היה עוסק בדבר מצוה בהידור רב, והיה עליו אז הארה רבה, עד שלא הרגיש מהותו.

והנה כעת אמר יצחק לעשו, ועתה שא נא כליך תליך וקשתך, וצא השדה וצודה לי ציד (כו-ג). וברש"י חדד סכינך ושחוט יפה, שלא תאכילני נבילה. וצודה לי, מן ההפקר ולא מן הגזל ע"כ. ואיתא במדרש (ב"ר טו-ב) אמר רבי יהושע בן לוי כל אותו היום היה עשו צד צבאים וכופתן, ומלאך בא ומתירן. ועופות ומסכסכן ומלאך בא ומפריחן, וכל כך למה, כדי שיבא יעקב שהוא יקרו של עולם, ויטול את הברכות ע"כ. וכתוב בכלי יקר (כו-ג) דיתכן שעשו הביא לו אז דבר הגזול, כי על כן נאמר, ועשו אחיו בא מצידו ויעש גם הוא מטעמים (כו-ג). הזכיר שהוא בא מצידו, אבל לא הזכיר שהביא דבר מצידו, ודאי לפי שלא מצא על כן הביא מן הגזל ע"כ.

ובתרגום יונתן (כו-לא) איתא עוד יותר, ועכיב מימרא דה' מיניה צידא דכיא, ואשכח כלבא חדא וקטליה, ועבד אף הוא מיניה תבשילין ואייתי לאבוי ע"כ. הנה היתה זאת פעם הראשונה בחייו, שלא קיים מצות כיבוד אב בשעה שהביא לו צידו, שביקש ממנו שלא יאכילנו דבר איסור, ולא יביא אצלו מן הגזל, והוא הביא לו כלב גזל להאכילו. וכיון שאז לא האיר עליו המצוה של כיבוד אב,

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' ראובן יואל שובל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' אלעזר יואל גאלדבערגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	מוה"ר ר' יוסף אקערמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן משה נ"י למו"ם	לע"נ הר"ר חיים דוד ב"ר צבי ע"ה נפטר מ"ו כסלו תש"ע לפ"ק - ת.נ.צ.ב.ה נתנדב ע"י בנו מוה"ר ר' משה עהרענפעלד הי"ו
מוה"ר ר' שמואל יחזקאל שפארן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' אלי בריענגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' ישראל לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' אליעזר לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב